

Her er du: [Forside](#) > [Publikasjoner](#) > [Andre publikasjoner](#) > [Kronikker](#) > [2010](#) > Fra marinebase til marin base?

Beitende knølhval i Barentshavet

Fra marinebase til marin base?

Kronikk i Nordlys 15.12.10: La den marine forskningen i nord overta Olavsvern når marinen forlater basen! Dermed forblir den i offentlig eie.

Alf Håkon Hoel, Regiondirektør, Havforskningsinstituttet
Jan-Gunnar Winther, Direktør, Norsk Polarinstitut

Norge forvalter enorme havområder i nord med store naturressurser og viktige marine økosystemer. For å sikre bærekraftig bruk og bevaring av naturrikdommene, kreves det stor innsats i forskning og forvaltning. Klimaendringene gir store utslag i Arktis, og det trengs større kunnskaper og dermed mer forskning for å forstå hvordan de virker. Forskning og forvaltning krever også infrastruktur i form av kaier, lager, verksteder, laboratorier og andre ting. Det er store gevinster ved å samle slike funksjoner på ett sted.

Viktige utviklingstrekk

Både i Norge og internasjonalt øker interessen for Arktis og nordområdene. Det forskes mer på naturressursene og økosystemene i nord enn noen gang tidligere, og forvaltningen av dem diskuteres stadig oftere på de utenrikspolitiske arenaene, deriblant i EU. Den *marine* forskningen i Arktis øker mest, blant annet for å forstå hvordan klimaendringene virker i nord. Reduksjonen av is i Polhavet er den mest dramatiske følgen av klimaendringene.

Norge og de andre kyststatene rundt Polhavet har et viktig ansvar for de levende marine ressursene i nord. Forvaltningen av disse bygger på nitidig forskning. Dataene om livet i havet blir samlet inn gjennom omfattende toktprogram, og i dag undersøkes økosystemer i større grad enn før, i tillegg til enkeltarter. Derfor samles det også inn et mye større spekter av data enn tidligere.

Utviklingen innenfor petroleumsvirksomhet, skipsfart, reiseliv og marin bioprospektering gir også vekst i nord. I sum fører dette til økt behov for kunnskap og dermed større kapasitet til å møte disse utfordringene, blant annet gjennom styrket forvaltning av de marine økosystemene. Dette krever forsterket satsing på marin forskning og overvåking i nord. Dette har naturligvis også et geopolitisk aspekt: Gjennom å være en god og ansvarlig forvalter av de marine økosystemene i nord, øver Norge innflytelse på den internasjonale utviklingen i Arktis.

Behov for infrastruktur

Forsknings- og forvaltningsutfordringene krever infrastruktur. På dette feltet har det vært en god utvikling: Framsenteret i Tromsø er etablert som et nasjonalt senter med deltakelse fra 19 forsknings- og forvaltningsinstitusjoner fra det ganske land. Flåten av forskningsfartøy venter vi forsterket med et nytt, isgående forskningsfartøy i ikke altfor fjern fremtid. Barentswatch er nylig etablert som senter for

overvåking av havområdene i nord. Virksomheten disse institusjonene driver, er meget krevende når det gjelder infrastruktur som fartøyer, satellitter, kaier, lager, verksteder, etc. Tilgang på høykvalitetstjenester innenfor alt som har med drift av slik infrastruktur er også viktig, så som ulike verkstedtjenester, bunkers, mannskapsskifte, m.v.

Porten til Ishavet

I ishavsfangstens glansdager ble Tromsø kalt "Porten til Ishavet". Dette gjelder også i dag, i forhold til marin forskning, overvåking og forvaltning i nord. Ingen andre steder finnes det en urban by med alle tilhørende funksjoner så langt mot nord. Dette er en viktig grunn til at Tromsø har en av verdens største konsentrasjoner av marine og polare forskningsinstitusjoner. Mange av dem har en omfattende infrastruktur og virksomhet knyttet til drift. I dag er de spredt på flere steder i byen.

Hvorfor Olavsvern?

Olavsvern ligger en kort kjøretur fra Tromsø sentrum. Eiendommen har flere dypvannskaier, og store fartøyer kan legges til her. Olavsvern har også et stort areal og god plass til lagring av utstyr, det finnes verksteder, fjellhaller, tørrdokk m.v., og den store bygningsmassen er i god stand. Vi ser en rekke fordeler ved å samle all virksomhet knyttet til driften av infrastrukturen ved forsknings- og forvaltningsinstitusjonene i Tromsø på Olavsvern:

- En vil kunne få en førsteklasses base for driften av denne infrastrukturen. All virksomhet kan samles på ett sted, og betydelige synergieffekter oppnås.
- Ved å samle virksomheten på ett sted, kan en få bedre samordning og optimalisering av utnyttelsen av kostbar infrastruktur.
- For personellet involvert i driften av infrastruktur er det fordeler knyttet til det å bli del av et større fagmiljø.
- Det vil bli mer attraktivt for utenlandske aktører og drifte sine fartøyer ut fra Tromsø. Dette vil i sin tur gi positive virkninger for norsk forskning og lokalsamfunnet.
- En slik løsning vil medføre at Olavsvern forblir i statens eie. Dermed blir det enklere å ivareta eventuelle fremtidige behov som Forsvaret måtte ha.

[Alf Håkon Hoel](#)

77 60 97 02

92827892

[Send e-post](#)